

**Виборча програма кандидата на посаду ректора
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка**

**доктора філософських наук, кандидата історичних наук,
професора кафедри філософії та суспільних наук**

Буяка Богдана Богдановича

Переможний мир, безпека, людиноцентричність, успіх, якість, академічна доброчесність, свобода, професіоналізм, робота на результат, гуманізм, інновації, технологічність, екологічність, розвиток людського капіталу, фінансова стабільність, здоров'язбережуваність, енергоефективність, раціоналізм, міжнародне співробітництво, зрештою – освіта, наука та культура. Все перелічене – це ті ніші, на які спрямовуються зусилля колективу Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Щоденна натхненна праця всіх причетних до цієї спільної справи дозволили університету надійно закріпитися в статусі одного з лідерів українського науково-освітнього простору, а особливо у групі педагогічних і гуманітарних закладів вищої освіти. Це має своє підтвердження у рейтингах світового, європейського та загальнонаціонального значення. Завдяки тривалій та витриманій часом заслугі колективу університету, він перебуває на хорошому рахунку в місті, регіоні, державі і у світі.

Пишаюсь тим, що мені в 1991 році долею судилося поєднати основну частину свого свідомого життя із цим авторитетним та величним закладом вищої освіти. Спочатку слухачем підготовчих курсів, потім студентом, далі аспірантом, з 2000 - членом трудового колективу, 2006 - проректором з наукової роботи та міжнародного співробітництва, а 2017-2024 року - ректором.

Колектив університету заклав передумови продовження політики розвитку та успішності ТНПУ як **високореєтингового європейського університету профільного типу з поступовим виходом на міждисциплінарні освітні програми непедагогічного профілю.**

Ми пристосовуємось до вимог часу та вивчаємо реальні перспективи. Саме тому варто вже найближчим часом в умовах воєнного стану визначитися трудовому колективу із щорічним коригуванням Концепції розвитку ТНПУ. Першочергова ціль - сформувати Стратегічний план розвитку на 2025-2030

роки. В його контексті будуть виокремлені заходи щодо реалізації та прогнозовані перспективні показники. Стратегічний план відображатиме принципи, зрозумілі концептуальні позиції керівника, а також конструктив від представників колективу університету. Положення саме цього потенційно-перспективного документу в усіх його складових і стане базовою програмою розвитку університету. Сьогодні мені випала честь запропонувати до цього стратегічного плану окремі положення та ідеї.

Перш за все, для кожного члена колективу ТНПУ повинні бути зрозумілі три ключі стратегії Університету: наші **місія, візія(бачення) та цінності**. Це наші орієнтири на шляху до успіху та першості, а також засоби реалізації довгострокової Стратегії рейтингового закладу вищої освіти.

МІСІЯ ТНПУ: відкрита безпечна академічна спільнота, яка цілісно формує, виховує та удосконалює нову генерацію особистостей лідерів-професіоналів, для інноваційного подвижництва в Україні та за її межами – в ім'я гуманізму, спільного блага й людської гідності, пропагування академічної доброчесності та патріотизму, проведення досліджень та науково-обґрунтованих практик, генерування та поширення нових ідей та знань, формування розвивального освітнього середовища, забезпечення якісної освіти для сталого майбутнього України та світу.

ВІЗІЯ(БАЧЕННЯ) – це постійне прагнення досконалості та успіху через інновації в освіті, актуальність в науці та формування корпоративної культури провідного українського центру педагогічної освіти та науки, визнаного на національному та міжнародному рівні, драйвера інновацій, підготовки висококласних фахівців для НУШ, прогресу і стійкості в умовах глобальних викликів.

Освіта в ТНПУ – це отримання тих інноваційних теоретичних та практичних знань, які потрібні для здобувачів – ініціативних, креативних, амбітних - з метою їх подальшого саморозвитку та професійного становлення.

Наука в ТНПУ – це можливість перманентного пошуку з метою продукування нових знань, умінь, навиків та інновацій.

Культура в ТНПУ – це формування креативної, творчої атмосфери, яка ґрунтується на національно-патріотичних, християнсько-демократичних, суспільно-гуманітарних та цивілізованих соціально-економічних відносинах. Наша мета – бути Найкращими, але головна мета – Бути Собою.

ЦІННОСТІ, які сповідує наш заклад – це орієнтири для кожного, хто був, є і залишатиметься частиною академічної родини ТНПУ:

Людяність та людиноцентричність: наш освітньо-науковий процес включає у себе одну з ключових дисциплін для кожного: вміння залишатися людьми, в контексті викладання якої ми плекаємо людські чесноти, шануємо людську гідність та дбаємо про кожну людину;

Якість: ми постійно вдосконалюємось заради нашого колективу, культивуємо професіоналізм, слідкуємо за трендами та інтегруємо інновації. Це – наш орієнтир в рамках розвитку людського капіталу та перманентного прагнення досконалості;

Свобода та доброчесність: ми за правильний та нормо-орієнтований підхід до організації освітньо-наукового процесу для студентів, викладачів та працівників, поважаємо свободу кожної людини та розуміємо її межі, діємо об'єктивно та прозоро;

Партнерство та співпраця у єдності: ми працюємо як монолітний механізм, де кожна його частина розуміє та виконує свою функцію. Залученість у життя університету – ключ до соціалізації та досягнення успіху. Шануємо своє, прагнемо єднання із загальнолюдським;

Патріотизм та громадянська відповідальність: ми зосереджені на концентрації зусиль для наближення переможного миру у нашій державі в контексті підтримки волонтерського руху та Збройних Сил України. Збережені національних традицій, національної єдності та пропагуванні української культури.

Професіоналізм та компетентність: це сукупність якостей, поведінки та етичних принципів, що характеризують людину, яка виконує свою роботу на високому рівні. Це не лише про наявність знань і навичок, а й про ставлення до своєї справи, а також інтегрована здатність особистості застосовувати знання, уміння, навички та досвід для успішного виконання професійних завдань у сфері вищої освіти, як вона може це все застосовувати на практиці.

Інноваційність та креативність: ми за нестандартні та цікаві рішення, які допомагають розкрити справжній потенціал кожного з допомогою сучасних технічних та технологічних рішень;

Інклюзивність та довіра: ми завжди шукаємо, запрошуємо та підтримуємо таланти з різноманітним бекграундом, приймаємо різноманітність. Об'єднуємося заради майбутнього. Усі повинні мати рівний доступ до досліджень та навчання!

Стійкість, адаптивність та відповідальність: ми розвиваємо свою гнучкість та адаптивність, вдосконалюємо засоби реагування на надзвичайні

ситуації, мінімізуємо ризики та максимізуємо переваги, виконуємо зобов'язання.

Комплексний план розвитку Університету:

Короткострокова перспектива:

- гарантія безпеки та базових умов функціонування;
- аудит та мобілізація наявних ресурсів, їх оптимізація;
- процес стратегічного планування;
- психологічна підтримка та допомога;
- перманентний процес професійного вдосконалення.

Середньострокова перспектива:

- постійний перегляд освітніх програм;
- модернізація матеріально-технічної та цифрової бази;
- удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти;
- інтернаціоналізація: розширення партнерства, спільні проєкти, мобільність;
- підтримка студентства, менторство;
- підтримка наукових шкіл, публікаційна активність, акцент на прикладних дослідженнях;
- мілітарні проєкти.

Довгострокова перспектива:

- національне та міжнародне визнання;
- стійка та диверсифікована модель фінансування;
- процес безперервного вдосконалення та адаптивності;
- активна участь у формуванні державної освітньої політики.

Конструктивною особливістю наступного періоду функціонування закладу вищої освіти є широкий комплекс заходів щодо імплементації основних положень **українського законодавства та функціонування в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови.**

1. Розвиток Університету

Ректорат і колектив завжди ставили перед собою завдання продовжити подальший якісний розвиток університету як конкурентоспроможного у міжнародному науково-освітньому просторі, університету європейського рівня за характером, стилем, за технологіями, за якістю надання освітніх послуг, університету з традиційним демократичним устроєм, партнерським,

конструктивним та активним студентським самоврядуванням, культом знань та науки, академічними свободами та академічною доброчесністю, атмосферою творчості, відкритості, вільного волевиявлення, університету, в якому визначальними постатями є Студент та Викладач, що функціонує у відповідності до принципів людиноцентризму.

Надалі варто продовжувати розвиток університетського комплексу, як масштабної багаторівневої структури, у тому числі із реалізацією політики збереження і розвитку існуючих структурних підрозділів (Факультетів, Кафедр, Наукової бібліотеки, Наукового парку ТНПУ, Центру ветеранського розвитку, Виробничих майстерень та нових баз практик, інклюзивної, спортивної, культурно-мистецької інфраструктури, Студмістечка, Агроділянки та теплиці, Голицького біостаціонару, Ботаніко-ентомологічного заказника загальнодержавного значення у Гутиську, Географічного стаціонару у Дзвенигороді), вивчивши питання доцільності подальшої співпраці, а також можливої інтеграції з профільними навчальними закладами міста, області та регіону та створення нових.

Стратегічним завданням університету бачу дотримання патріотичної державницької позиції, якісне утримання першості в групі педагогічних і гуманітарних навчальних закладів, активна позиція університету щодо науково-методичного супроводу перманентної освітньої реформи в державі, особливо в умовах воєнного стану та післявоєнної відбудови, абсолютна відкритість до експериментальної та проєктної діяльності, тотальна підтримка індивідуальної та колективної ініціативності у конкурсній та інноваційній сфері, послідовна наукова та науково-технічна діяльність.

Реалізацію стратегії розвитку університету зумовлюють необхідність підвищення ефективності управління, зокрема:

- спільне визначення та реалізація нової дієвої Стратегії розвитку університету до 2030 року;
- трансформація підготовки фахівців у відповідності до майбутніх потреб нашої держави у повоєнному часі;
- подальше поширення заходів мотиваційного менеджменту за усіма напрямками діяльності;
- розробити механізм та Положення про нормування наукової роботи із чіткими визначеннями функціональних повноважень науково-педагогічних та педагогічних працівників університету;

- потрібно далі впроваджувати новий концептуальний формат управління навчальним закладом через Навчально-наукові центри, із чітким розмежуванням сфер впливу, посадових обов'язків, сфер відповідальності структурних підрозділів та адміністрації Університету;

- варто здійснювати прозору кадрову політику й систематично оновлювати критерії відбору персоналу, а також удосконалювати кадрову політику Університету щодо морального й матеріального стимулювання за кращі результати роботи на основі рейтингового оцінювання їхніх освітніх, наукових та інноваційних досягнень науково-педагогічних та інших працівників;

- підвищення ролі Вчених рад університету та факультетів, як колегіальних органів управління;

- вивчення досвіду провідних закладів вищої освіти щодо реорганізації системи якості надання освітніх послуг відповідного рівня, зокрема щодо проведення процедури «акредитаційного скринінгу»;

- створення в структурі університету Протокольного відділу з метою координації зовнішніх та внутрішніх заходів, ведення активної, конструктивної, а іноді агресивної інформаційної та іміджевої політики університету, формування профорієнтаційної та рекламної діяльності навчального закладу, системного обліку звернень до університету та внутрішніх запитів;

- варто спільно із обласним та міським управліннями освіти та науки вивчити перспективні можливості відкриття на базі університету окремого Центру підготовки спеціалістів з робітничих професій за освітньо-професійним ступенем «молодший бакалавр» або ж відкриття програм професійного навчання;

- виведення на якісно новий рівень цифровізації Університету: проводити періодичне навчання серед науково-педагогічних працівників та здобувачів усіх рівнів освіти, запроваджуючи новітні цифрові технології в освітній процес, скерувати зусилля відповідальних осіб до максимального залучення порталу ДІЯ до співпраці;

- подальше імплементації та впровадження єдиної електронної інформаційної системи внутрішнього документообігу для ефективного управління Університетом;

- поширення «алгоритмізації» документообігу, інформаційних технологій супроводження документованих процедур, посилення акцентів

щодо «сервісних функцій» загальноуніверситетських служб по відношенню до інших підрозділів;

- посилення відповідальності кожного працівника і кожного структурного підрозділу за виконання управлінських рішень.

У період перманентних трансформацій на освітньо-науковому ринку варто застосувати конструктивно-активну наступальну тактику «антикризового менеджменту» через поширення сфер впливу, форм діяльності, ринків «збуту» науково-освітніх послуг на регіональному, національному та глобальному рівнях, у тому числі шляхом реалізації політики диверсифікації можливостей щодо розвитку особистості, отримання навчальних, наукових та соціальних послуг, диверсифікації джерел фінансування тощо.

2. Освітня діяльність

З метою реалізації принципу доступності отримання якісної освіти варто здійснювати моніторинг ринку освітніх послуг та ринку праці з метою оперативного реагування на відповідні їх потреби шляхом збільшення напрямів освітньої діяльності. Варто організувати належну профорієнтаційну та рекламну діяльність з метою залучення підготовлених абітурієнтів на актуальні для сучасного ринку праці спеціальності. Потрібно комплексно вивчити питання відкриття нових освітніх та освітньо-наукових програм, що відповідають тенденціям розвитку суспільства, вимогам сучасності, високотехнологічної економіки, опрацьовуються за результатами міжнародної грантової діяльності.

Пріоритетним завданням колективу університету має стати зростання якісне та кількісне контингенту бакалаврату, магістратури, аспірантури та докторантури, у тому числі за рахунок збільшення обсягів прийому випускників закладів передвищої освіти, бакалавратури інших ЗВО, а також іноземців.

Залишається важливим інтегрування міждисциплінарного підходу до навчального процесу з метою диверсифікації, застосування критичного мислення, творчого підходу та прагматичних рішень. Розуміючи динаміку руху суспільства та подій у країні, для нас важливі три фактори при формуванні та реалізації освітніх програм: інновації, безпека та розвиток людського капіталу.

ТНПУ на даний час – успішний багатогалузевий організм, який шукає себе постійно на ринку освітніх послуг, у громаді, як і інші освітні заклади.

Цей конструктивний Smart симбіоз приніс нам першість у консолідованому рейтингу в своїй групі, ми успішно акредитували близько 80 ОП, загалом в університеті вже більше 140 різноманітних ОП, серед яких є абсолютно унікальні, як то GameStudy, DigitalАналітика, Режисура Івент-проектів, Аналітика суспільних процесів. Університет дуже строкатий щодо реалізації ОП та ОНП. Це наша проблема і наша перевага, адже в рамках екосистеми Smart TNPU вони всі потребують специфічного технологічного обладнання, належних умов реалізації, залучення професіоналів-практиків.

Одним із пріоритетних завдань керівництва університету є сприяння у забезпеченні випускників університету першим місцем працевлаштування, незалежно від джерел фінансування навчання. Для реалізації у повному обсязі вищенаведеного у перспективі плануємо:

- систематичний аудит університетських освітніх програм на предмет відповідності запитам ринку праці в галузевому і регіональному вимірах, враховуючи запити стейкхолдерів, потенційних роботодавців щодо відкриття актуальних на ринку праці нових освітніх програм;

- періодичний акредитаційний скринінг та оновлення освітніх програм з орієнтацією на ринок праці, що включатиме впровадження дуальної освіти, індивідуальних траєкторій та розвиток ключових компетенцій здобувачів.

- розробку нових підходів до формування навчальних планів ОП бакалавратури, магістратури та аспірантури, з наближенням їх до реалізації вищезазначеної моделі випускника, у тому числі за рахунок розширення реальної варіативної складової, із забезпеченням відкритості, прозорості та привабливості навчальних планів та програм для потенційних споживачів;

- удосконалення розробки та впровадження системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності із широким залученням користувачів до оцінювання якості викладення кожної навчальної дисципліни;

- подальше запровадження нових форм організації навчального процесу та збільшення переліку міждисциплінарних програм;

- раціональна організація освітнього процесу з використанням сучасних технологій;

- уникнення проявів імітації освітнього та наукового процесу;

- постійно вдосконалювати електронну систему управління навчальним процесом на базі системи Moodle та дистанційну форму навчання

за відповідними освітніми програмами університету, сформувавши навчально-методичні кейси українською та англійською мовами;

- впровадження цільової комплексної програми «Володіння іноземними мовами» з метою досягнення випускниками освітніх ступенів «бакалавр», «магістр» та освітньо-наукового ступеня «доктор філософії» гідного рівня володіння іноземною мовою, запровадження англomовних Програм для окремих спеціальностей, навчальних дисциплін, під час яких навчальний процес реалізується англійською мовою, створення лінгвістичних центрів англійської, німецької, польської, французької, китайської та інших іноземних мов;

- запровадження офіційно визнаних у світі відповідними агенціями міжнародної акредитації певних освітніх програм, передусім магістерських;

- створення максимально можливих умов для навчання осіб з різними освітніми потребами;

- розробку та реалізацію цільової комплексної програми «Практично-орієнтована складова користувача освітніх послуг ТНПУ», суміщення навчального процесу з професійно-орієнтованою діяльністю на виробництві, тісна та конструктивна співпраця із стейкхолдерами університету, розширення форм працевлаштування під час навчання тощо, пропагуватиметься і заохочуватиметься залучення роботодавців до відповідної співпраці.

Важливим є завдання подальшого розвитку системи додаткової освіти, підвищення кваліфікації. Це певною мірою компенсує так звані демографічні впливи. Ми бачимо розвиток цієї системи через диверсифікацію надання навчальних послуг та продовження створення відповідних навчальних центрів. Наприклад, Центру післядипломної освіти, Центру ветеранського розвитку, Центру мовної підготовки та сертифікації, Центру кваліфікацій.

3. Наукова та інноваційна діяльність

Успішність університету суттєвою мірою залежить від якості його науково-педагогічного потенціалу, реалізації Кадрової стратегії університету. Кадрова політика має здійснюватися за формулою збалансованого співвідношення професійного та життєвого досвіду і водночас підготовки молодого перспективного наукового потенціалу.

Якість кадрового забезпечення повинна формуватися через постійне вдосконалення нормативної системи мотивацій, створення умов для фахового

зростання, збереження та поглиблення політики підвищення кваліфікації у вітчизняних та закордонних організаціях-партнерів університету за програмами внутрішнього та міжнародного співробітництва.

Стимулювання до зростання педагогічної майстерності буде здійснюватися через підтримку публікаційної активності науково-педагогічного спрямування, конкурсних та проєктних ініціатив науково-педагогічних працівників, що отримає чітке відображення при укладанні контрактних умов. Також передбачається практикувати залучення до науково-педагогічної роботи в університеті іноземних викладачів, за доброю традицією світових університетів, які практикують запровадження посади «Гостьовий професор».

Реформування аспірантської підготовки буде проводитися шляхом якісного наповнення структурованих чотирьохрічних PhD-програм фаховими спецкурсами, міждисциплінарними курсами з методології досліджень, педагогічної майстерності та педагогічних інновацій, управління проєктами, використання іноземної мови у наукових дослідженнях тощо. Необхідно, незалежно від власних кадрових потреб, нарощувати як за рахунок держзамовлення, так і за рахунок інших джерел фінансування, обсяги науково-освітньої діяльності щодо підготовки наукових кадрів для забезпечення потреб інших ЗВО, наукових установ, реального сектору економіки у кадрах вищої кваліфікації.

Пріоритет наукових досліджень і надалі буде головною домінантою розбудови університету як інноваційного, що передбачає:

- розвиток існуючих наукових шкіл та започаткування нових напрямів досліджень, зокрема тих, які відповідають передовим тенденціям розвитку суспільства, економіки, завданням обороноздатності держави, енергоефективності, енергоощадності, екологічної безпеки тощо;

- зростання обсягів наукових досліджень, постійне збільшення кількості замовників наукової продукції університету, у тому числі іноземних, з усіх регіонів світу;

- створення нових наукових підрозділів, у тому числі шляхом інтеграції з іншими організаціями науково-виробничої спрямованості, установ НАН України, НАПН України та інших галузевих академій, а також державних та підприємницьких структур;

- підтримка та активізація діяльності діючих та створення нових міжфакультетських та міжкафедральних науково-дослідницьких центрів

(Наукового парку ТНПУ «Енергоощадні технології», Таксонно-модульного лабораторного комплексу, Центру професійного розвитку, Центру екологічного моніторингу, Центру краєзнавства та туризмознавства, Інклюзивно-ресурсного центру та ін.);

- суттєве посилення діяльності щодо захисту інтелектуальної власності, комерціалізації власних винаходів, патентів;

- подальше підвищення статусу оприлюднення результатів досліджень, передусім у виданнях з високим імпакт-фактором, збільшення кількості власних наукових видань, які індексуються світовими базами даних, зокрема: Scopus, Web of Science та ін., подальше удосконалення формули матеріального стимулювання за проіндексовані публікації;

- продовження політики стимулювання наукових досліджень, забезпечення їх економічної привабливості, переформатування та подальший розвиток з цією метою Проєктно-аналітичного відділу;

- здійснення заходів щодо створення сприятливих умов для виконання наукових досліджень молодими науковцями із забезпеченням всебічної їх підтримки на Конкурсі наукових проєктів МОН України, Національного Фонду досліджень та проєктно-грантовій діяльності;

- підтримка діяльності Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених;

- виходячи з фінансових можливостей закладу, розвиток матеріальної бази науково-виробничого характеру.

4. Міжнародна та проєктна діяльність

У подальшому буде продовжена політика щодо інтеграції університету у світовий науково-освітнянський простір, що передбачає у тому числі:

- суттєве збільшення показників академічної мобільності науково-педагогічних працівників, аспірантів, інших здобувачів, подальше поширення із зарубіжними партнерами Програм «подвійних», «паралельних» та «перехресних» дипломів за технологіями «включених» семестрів, «паралельного навчання» на всіх базових напрямках та спеціальностях університету тощо, напрацювання ефективного механізму перезарахування результатів навчання в рамках реалізації Програм академічної мобільності.;

- постійне збільшення кількості міжнародних грантів різноманітної спрямованості, у тому числі індивідуальних грантів молодим науковцям для

забезпечення доступу до сучасного інструментарію; стимулювання реалізації та імплементації результатів міжнародних освітніх та дослідницьких проєктів;

- всебічне сприяння розвитку міжнародної проєктної діяльності професорсько-викладацького складу, здобувачів вищої освіти і наукових ступенів доктора філософії та доктора наук, продовжити конструктивну співпрацю з Британською та Американською Радами в Україні, програмами та фондами Європейського Союзу (Еразмус, Горизонт, Моне, Гете Інститутом та ін).

- реалізацію програм міжнародної аспірантури із подвійним керівництвом, захисти іноземними громадянами своїх наукових доробків у спеціалізованих вчених радах університету;

- пошук та нарощування іноземних студентів в контингенті здобувачів освіти денної та заочної форм навчання, зокрема з пріоритетом збільшення частки міжнародних здобувачів вищої освіти з країн Організації економічного співробітництва та розвитку, Європейського Союзу;

- організацію нових спільних із зарубіжними партнерами навчальних, ресурсних, культурних центрів тощо.

5. SMART ТНПУ

Суспільно-гуманітарний та педагогічний профіль ТНПУ суттєво прогресує від створення smart-середовища, від того, що наша 85-річна спадщина, досвід і традиції поєднуються із сучасними цифровими технологіями, людськими талантами, які інтегровані в одну інноваційну екосистему SMART-TNPU для запровадження якісної освіти та науки, зокрема випереджаючої модернізації педагогічної освіти. Сьогодні слово Smart ми асоціюємо виключно з розумом. Отож, з розумом ми визначили Візію цієї новітньої екосистеми і зрозуміли, що вона має бути наділена здатністю до: миттєвого реагування на зміни довкола, визначення цілей та мобілізації ресурсів для ефективного досягнення якісного результату (в наш час доводиться розставляти пріоритети щодо цілей та ресурсів, зважаючи на залишковий рівень підтримки державою освіти та науки та на умови воєнного стану); оперативної адаптації до умов, що постійно трансформуються; самостійного розвитку і самоконтролю, координації заради інтеграції.

Вважаємо, що ключовою у властивості «smart» є здатність довкола взаємодіяти. Виходячи із створеної Стратегії Smart-університету, ми визначили 5 взаємопов'язаних філософських факторів розвитку:

- відкритість академічної спільноти до навколишнього світу;

- соціальна орієнтованість у громаді та академічна мобільність заради пізнання;

- акцент на технологічності та керованості визначає спрямованість університету у майбутнє;

- опора на доступні ресурси;

- переслідування певних амбіцій.

SMART-освіта дозволяє студентам генерувати нові знання та формувати особистість SMART-людини, що досконало володіє інформаційно-комп'ютерними технологіями для пошуку, аналізу інформації та створення інновацій. Такі вимоги щодо якісної підготовки здобувачів та вимоги часу породили нові освітні SMART-концепти ТНПУ: Активне навчання (AL); Гібридне навчання (BL); Навчання через запит (IBL); Навчання у співпраці (CL); Навчання на основі моделювання (SBL); Навчання через відкриття (DL); Адаптивне навчання (AL).

Для себе виокремили й інші напрямки інтегрування ідеї SMART. По-перше, це провадження SMART комунікації для всіх, хто прагне стати або вже є частиною ТНПУ. Важливе стратегування даного напрямку для розуміння стилю комунікування та меседжів, які ми прагнемо донести аудиторії. Як і довгострокова стратегія розвитку ТНПУ, Комунікаційна стратегія повинна бути доступною. Кожен, хто шукає конкретну інформацію про наш заклад, повинен робити це швидко та якісно. Цінності – це код наших меседжів. Їх проєктування через публікації повинне бути видимим чи для студента, чи для викладача.

В плануванні окреме місце виділено й іншим нішам SMART-екосистеми:

- STEMосвіта, або ж - проєктно-діджиталізована освіта. STEMЦентр ТНПУ був першим в Україні ще в 2015 році. На початковому етапі здобувач ТНПУ навчається та виховується на принципах концепту Смарт-освіти, активно використовує принципи проблемного навчання, метод кейсів, включається у науково-дослідницьку роботу у тому числі як виконавець НТР молодих вчених.

- SMART-менеджмент є одним із профільних кластерів цифрового життя університету. Для якісного виконання завдань у ЗВО залучено засоби контролю, бухгалтерського обліку, незалежного обліку результатів оцінювання здобувачів, автоматизовані системи рейтингування та звітування тощо.

- SMART-маркетинг забезпечує популяризацію ТНПУ в освітньому та науковому просторі, передбачає формування бренду університету. У цьому контексті прослідковується колаборація усіх учасників освітнього простору ТНПУ. В загальну систему SMART-TNPU дуже органічно вписалися соцмережі ТНПУ, як дієвий та оперативний канал комунікації, реклами, джерело формування корпоративної культури.

- SMART прожектор – це інноваційна ідея, яка дозволить продемонструвати вступникам переваги нашої екосистеми. Так, абітурієнт зможе завдяки перевагам цифровізації дізнатися, яка спеціальність найбільше підходить саме йому з урахуванням його науково-освітніх уподобань, навиків, досвіду, талантів.

6. Студентське самоврядування та молодіжна політика

Результативність навчально-виховної діяльності прогнозовано буде досягатися передусім через всебічний розвиток та посилення ролі студентського самоврядування, у тому числі і через захист базових інтересів студентства на чесне отримання якісної освіти, участь в організації навчального процесу, розвиток різноманітних клубних та гурткових форм діяльності тощо.

«Кодекс честі ТНПУ», у якому сформульовані принципи розвитку та створення корпоративних традицій академічної доброчесності, виховання корпоративного патріотизму, «глобалізації» виховного процесу, повинен стати своєрідним та дієвим «моральним» кодексом університету.

Адміністрація і надалі продовжуватиме тісно співпрацювати зі студентським самоврядуванням з метою подальшого розширення його діяльності та просування нових ініціатив. Зокрема, варто заохочувати студентів усіх курсів до створення своїх колективів: братств, клубів, гуртків, хабів, і навіть неформальних коворкінгів з метою обміну ідеями, проведення своїх проєктів у відповідності з напрямом діяльності, та підтримки динаміки студентського життя. Молодь – двигун змін, і наша мета – підготувати її належним чином та надати усі можливості соціалізації.

Важлива в цьому плані й дослідницька робота з пошуку талановитих та креативних осіб, ідеї яких мають бути почутими. Саме тому актуальним стає створення центру пошуку талантів, який займатиметься питанням дослідження профорієнтаційних нахилів майбутніх абітурієнтів та студентів. ТНПУ позиціонує себе, як майданчик, де кожен зможе розкривати свої здібності та втілювати їх у неповторні дослідницькі проєкти.

Також з метою тіснішої взаємодії між викладачами та студентами пропонується створення профільних експертних платформ, учасники якої можуть обговорювати тенденції розвитку суспільства, свіжі тренди, брейнштормити та планувати окремі заходи. Це дозволить покращити нашу комунікаційну політику та довести просту істину: ми – єдині, і тому ми - Найкращі:

- варто традиційно продовжувати співпрацю адміністрації та студентського самоврядування Університету на засадах партнерства, відкритості та взаєморозуміння;

- забезпечення фінансування органів студентського самоврядування та соціальний захист студентів відповідно до вимог чинного законодавства України; здійснювати соціально-психологічний супровід незахищених категорій студентської молоді (сиріт, осіб з обмеженими можливостями, УБД, учасників АТО / ООС і їхніх дітей, ВПО та ін.);

- потрібно розширити масштаби задіяності максимальної кількості представників студентського самоврядування щодо підвищення ефективності освітнього процесу, наукових досліджень, розв'язання питань стипендіального забезпечення, соціального захисту студентів, утвердження здорового способу життя;

- підвищити якісно-кількісний склад здобувачів, рівень обізнаності абітурієнтів щодо переваг вступу до Університету з використанням сучасних інформаційних технологій;

- періодично організовувати зустрічі ректора зі здобувачами, інформувати про роботу ректорату щодо розв'язання назрілих студентських проблем, створити комфортні умови для навчання і змістовного дозвілля;

- забезпечити періодичний поточний ремонт в приміщеннях гуртожитків на території студмістечка;

- системно залучати до роботи студентського самоврядування здобувачів третього рівня освіти, тобто аспірантів університету.

7. Соціальна сфера та розвиток матеріально-технічної бази.

Головне завдання – це збереження та примноження матеріальної бази закладу освіти, майна та земельних ресурсів. Нарощування потенціалу університету і надалі необхідно супроводжувати розвитком та поліпшенням матеріальної бази у всіх її складових, створенням комфортних умов для викладацької, наукової діяльності та навчання. При першій можливості варто

буде завершити ремонт в повному обсязі нового навчального корпусу, реконструкцію стадіону університету, буде продовжуватися програма санації навчальних корпусів та гуртожитків (встановлення альтернативних джерел опалення та кондиціонування, заміна вікон, підлоги, меблів, поточний ремонт вбиралень тощо). Варто завершити реалізацію сучасних навчально-методичних кабінетів для підготовки всього фахового спектру вчителів, GameStudio для майбутніх інженерів та менеджерів ігрової діяльності, академічну діджиталізовану телестудію для майбутніх журналістів, інтерактивні простори для митців та дизайнерів, сучасне комп'ютеризоване обладнання для майбутніх інженерів інформаційних технологій, транспорту, промисловості, нові освітні хаби та коворкінг центри.

Плануємо в перспективі комплекс заходів щодо благоустрою території, автопарковок тощо. При вирішенні питань вдосконалення технічного забезпечення пріоритетним буде придбання обладнання та устаткування, що використовуватиметься одночасно для наукових досліджень та навчального процесу, для забезпечення розвитку сучасних інформаційних та телекомунікаційних технологій. Варто вести активний пошук інвесторів щодо розміщення на території університету альтернативних джерел енергії, зокрема беручи участь в профільних конкурсах Європейського інвестиційного банку, ООН та інших донорських організацій.

У своєму розумному академічному середовищі ми вміло послуговуємося і проявами натурального господарства: весь дизайн приміщень та середовища робимо самі, всі меблі в Кампусі виготовлені руками студентів та працівників. І таких об'єднавчих проєктів у нас чимало. Це мінімум з того, що може сприяти активним міждисциплінарним зв'язкам та народженню цікавих проєктів в такому строкатому об'єднанні спеціальностей на напрямів. Ми маємо глобальні та амбітні плани. Для заохочення діячів ми будемо і надалі налагоджувати систему відповідних вигод, винагород та грантів задля прогресу та вироблення власних повноцінних продуктів. Маємо попередні домовленості з владою міста про вставлення бювету у Біблійному саду ТНПУ.

Особливе значення має соціальний захист членів колективу, який повинен бути більш адресним, дієвим і ефективним. У зазначеному напрямку в університеті проводиться цілеспрямована робота, яка будується на принципах тісної співпраці з профспілковими комітетами працівників та студентів та органами студентського самоврядування. Соціально-орієнтована політика університету і надалі буде реалізовуватися системно, шляхом розроблення комплексної програми соціокультурного розвитку зі

збереженням і розвитком усіх існуючих та впровадженням нових відповідних програм, які спрямовані на більш повне задоволення соціальних потреб співробітників та осіб, що навчаються, і, передусім, передбачають:

- подальший розвиток системи матеріального заохочення співробітників та студентів, диференціації оплати праці з метою стимулювання ефективної, творчої, ініціативної діяльності;

- заходи щодо створення нових робочих місць за програмами розвитку університету;

- створення на кожному факультеті «Викладацьких кімнат», які будуть обладнані відповідною побутовою технікою і стануть приміщеннями для харчування, переговорів, зустрічей;

- максимальне забезпечення місцем для проживання у гуртожитках студентів університету та надання на комерційній основі місць для проживання представників інших вишів міста Тернополя;

- розробку цільової комплексної програми сприяння здорового способу життя, розширення соціальних та економічних стимулів для формування активного і відповідального відношення студентів, викладачів, співробітників до свого здоров'я, подальше налагодження надання послуг щодо пільгового оздоровлення студентів, співробітників та членів їх родин;

- забезпечення подальшого підвищення якості організації громадського харчування на території університету;

- забезпечити дотримання вимог законодавства щодо здорових та безпечних умов для всіх учасників освітнього процесу;

- продовжити роботи щодо створення безбар'єрного освітнього середовища та інклюзії навчальних приміщень Університету;

- розробити Програму ефективного використання ресурсів Університету в умовах воєнного стану: оптимізувати витрати електроенергії, води й тепла.

Соціальна місія університету на місцевому, регіональному та загальнодержавному рівні формуватиметься на основі патріотичного та гуманістичного принципів, у тому числі через розроблення власних та впровадження цільових програм держави, краю та міста, надання соціальних послуг населенню, налагодження з метою профорієнтації гурткової, секційної та клубної роботи для всіх охочих школярів міста, в університетському ресурсному центрі надання соціально-психологічної допомоги учасникам

воєнних дій та внутрішньо-переміщеним особам, а також іншим вразливим категоріям населення тощо.

8. Фінансово-господарська діяльність.

Наведена програма, безумовно, є фінансовозатратною, проте стати фінансовоспроможним можна завдяки раціональній фінансово-господарській діяльності, а саме:

- подальша диверсифікація, різновекторність фінансування;
- розвиток внутрішньоуніверситетської фінансової автономії, поширення госпрозрахункових механізмів в системі субрахунків структурних підрозділів;
- розвиток інфраструктури власного виробництва та комерціалізації надання відповідних послуг як для задоволення внутрішньо-університетських потреб із суттєвою економією коштів, так і для їх зовнішньої реалізації;
- формування нового складу та організація ефективної взаємодії з Наглядовою радою університету;
- залучення приватного капіталу, бізнес-структур, асоціацій випускників до фінансування університету через механізми ендавмент-фонду ТНПУ (Ендавмент (від англ. endowment – внесок), чи Фонд цільового капіталу, – одне з основних джерел недержаного фінансування в сфері освіти і науки. Капітал фонду формується за рахунок добровільних пожертв і на конкурсній основі передається фінансовій організації, яка розміщує його з метою отримання прибутку. Сам капітал залишається недоторканим, а зароблені відсотки скеровуються на потреби конкретних факультетів і університету в цілому: навчально-освітні програми, науково-дослідні проекти (включаючи інноваційні), стипендії студентам, аспірантам, докторантам, іменні професорські стипендії, соціальні ініціативи, модернізацію інфраструктури.

Вище зазначене бачення Програми в лаконічних тезах, не може охопити увесь величезний спектр питань, викликів життя, відповідей та реагування на реалії висококонкурентного вітчизняного та міжнародного науково-освітнянського середовища. Я переконаний, що майбутнє університету – це його поступальний розвиток. Головним дороговказом є чітке бажання не зупинятися на досягнутому, адже тільки гуртом ми будемо продовжувати складний, але вельми приємний шлях успішності. Ці положення Програми народилися не під вибори ректора, вони є логічними з точки зору продовження праці в колективі, закріплення та розвитку вже досягнутого. Спадкоємність принципів діяльності та механізмів, що себе виправдали на практиці, є

запорукою стабільності філософії розвитку. І якщо ця Програма отримає підтримку колективу університету, то я впевнений, що за більшістю позицій вона буде реалізована вже в найближчій перспективі.

Зі щирою повагою та вдячністю до академічної родини ТНПУ, наших Збройних сил України, переконливою вірою у Божу опіку та Переможний Мир в Україні!

Богдан Буяк,
доктор філософських наук,
кандидат історичних наук,
професор кафедри філософії
та суспільних наук ТНПУ ім. В. Гнатюка,
член-кореспондент НАПН України,
Заслужений працівник освіти України.